

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasáboz petit
soronkint 5 krjával
számítatnak.

Az üzleti házalás.

Debreczen, április 23.

(Z.) Nem elég, hogy az általános közgazdasági viszonyok kedvezőtlen alakulása következtében a nagy közönség vételi képessége s ennek következtében a fogyasztás mérve egyre csökken s a belföldi verseny pedig fokozódik, — hanem a külföldi verseny is immár elviselhetetlenné válik üzletembereinkre nézve. Nem esdálható tehát, hogy kereskedőink mind hangosabban panaszkodnak a külföldi invázió s különösen pedig az üzleti házalásnak sokféle neme ellen; de a midőn orvoslást keresnek, az illetékes tényezőktől többször oly irányu intézkedéseket kívánunk, melyek fennálló törvényes rendelkezésekkel ellenkeznek.

A panaszok majdnem kizárólag az osztrák vigéczek ellen irányulnak. E panaszok alaposak, jogosak; mert valóban elszomorító állapot ez, hogy a mikor a mi üzletembereink itt üzletüket nagy költséggel fentartják, az állami, városi, társadalmi terheket viselik, kénytelenek vagyunk eltűrni azt, hogy az osztrák gyártmányu árucikknek még a fogyasztónak való közvetítését is az osztrák gyárosok és nagykereskedők végzik el. Minden más európai állam-

ban a külföldi gyáros vagy nagykereskedő csak az ismét eladó kereskedőt, üzletembert keresheti fel megrendelések gyűjtése céljából; csak nálunk szabad a vásár. S ezen kóros állapot az Ausztriával kötött kereskedelmi és vámszerződésből ered, melynek XIV. cikké szerint „az egyik államterület iparosai, kereskedői felvannak jogosítva, a másik államterületen gyártmányaikat bizományba adni, fióktelepeket s raktárakat ugyanazon feltételek alatt, mint a belföldiek, felállítani, megrendelésre dolgozni, megrendelt munkát mindenütt végezni, megrendeléseket és aláírásokat gyűjteni.“ Ennek alapján tehát az osztrák vigéczek közvetlenül a fogyasztókat is felkereshetik s így megtehetik azt is, hogy a mint például valami eljegyzésről tudomást szereztek — a mely tudomásszerzés valósággal szervezve van — rögtön ott terem a vigécz s kínál kelengyét, butort stb. Hát biz ez szomorú dolog. Az Ausztriával fenálló kereskedelmi és vámszerződésünk újból való rendezése ügyében a kormányhoz és országgyűléshez száz meg száz számra intézett felterjesztések közt egy sincs, mely ezen visszásságra reá nem mutatna s ezen káros és szegyenletes állapot orvoslását ne követelné. Lehetetlennek tart-

ják, hogy kormányunk az Ausztriával esetleg megújítandó szerződésbe a fent idézett rendelkezést ismét bevegye.

Tehát addig is megrendeléseket bárkinél gyűjthetnek az osztrák vigéczek. De a multban látuk azt is, hogy ők nemcsak megrendeléseket gyűjtöttek, hanem valósággal házalnak vagyis árukkal házról-házra járva, azokat kínálták és el is adták. Ez az eljárás azonban ellenkezik a kereskedelmi szerződés XIV. cikkével, de ellenkezik Debreczen város törvényhatóságának szabályrendeletével, mely szerint a házalás a város területén tiltva van.

Ugy láttuk, hogy ennek a szabályrendeletnek eddig kevés foganatja volt. Házalnak itt elegenden. Ezért a hatóságot alig lehet váddal illetni, mert tőle nem kívánható, hogy minden egyes és titokban üzött házalásról tudomást szerezzen. Itt a közönségnek, de leginkább az érdekelt rendőröknek kell ellenőrzést gyakorolni s minden egyes esetet nyomban a rendőrkapitányságnak, vagy akár a sarki rendőrnek tudomására adni. Nem kételkedünk, hogy az illető házaló nyomban továbbtitatik.

Az osztrák vigéczek féktelen megrendelésgyűjtésének korlátozására pedig ezeket ajánljuk: Azt

TÁRCSA.

Az elhervadt rózsá.

Irta: Geszti Sándor.

I.

A szive volt a gyilkos, az öltemeg őt.

Ez a makranczos jószág szüntette be a munkát, mert nem bírta tovább szenvedni az elfojtott szerelem gyilkos kését.

Messze, messze ki tudja merre távozott, ki felfakasztá a rózsá kelyhét, hogy édes illatot árásszon s nem jött többé vissza soha, soha, hogy a rózsá illatát a szivben fakadt érzeményt lelkébe oltva, édes terhétől megszabadítsa.

Méreggévált a sziv kelyhében a szerelem, lassan élő méreggév. Oh csak egyszer láthatta volna őt viszont, csak egy édes csókkal könnyithetett volna szivén, mely oly kegyetlenül megölte...

Most már jöhetsz Tárnok Endre, ravatalon nyugszik áldozatod.

Nézd, hogy mosolyog a holt ajak, te reád gondolt, midőn lelkét kilehelte, talán azzal költözött el, hogy még találkozottok.

Oh a ti lelkeitek nem fognak találkozni soha, ha csak a menyországból nincs egy átvezető tolvajjító a pokolba, talán

még azon is átröppenne lelke, hogy gyilkosával találkozzék.

Olyan volt szegény, miként a méh, rászállt a virág frissen született szirmára, hogy kiszívja mézét, de elbódítva a virág illatától, telítve a szerelem hevétől, nem megy tovább, ott hal meg a virág kelyhében a méh, ott a kis leány első szerelménél.

Fakadó bimbó volt az ő kis lelke, melyet még a hajnal harmata sem szálolt meg, midőn először látta a híres esküdt diákot Tárnok Endrét föllépni a katedrára, hogy mint G. község legátusa kötelességét teljesítse.

Tisztelendő Uram egyetlen anyátlan kis Ellája, szépen az ünnep tisztességéhez méltón, kiöltözködve sietett a virágos kerten keresztül az Isten házába.

Oly szépen, hivatogóan szólott a kis falu harangja, a vén Turi oly szivhez szólóan szólította ezt a kis ezüst jószágot, mint egy művész, ki szivét rejti hegedűjébe s onnan sir, vagy kaczag amint gazdája akarja.

Milyen is az a harangszó! egy lebegő olvadékony dallam, mely mindenki lelkihangulatához és érzelmeihez simulva örül vagy kesereg, amint behimbálódzol zengő hullámaiba.

Mily édes melódiát csal ki hangszeréből az a vén Turi; szerelmről, boldogságról beszélteti ércnyelvű hangszerét,

mintha a pap árvája rendelte volna meg nála ezt a vig nótát.

Mintha az utjában eső virágokról fel-fel rebbenő méhek is boldogságról zümögnének.

Második beharangozásra már annyira telve volt az isten háza, hogy midőn a falu féltett árvája, féltett szeme világa, az urnak hajlékába belépett, már ott volt az egész község jó magyar népe.

Hogy fénylett, hogy villogott minden szem, midőn az anyátlanul felnőtt virágszál eljött velük imádni a hatalmas Istent.

Mintha minden utolsó, szegény faluvégi paraszt is just formálna hozzá, mintha ehhez a gyermekhez is joga volna azután a félvéka buza után, mit papbér fejében exekuczióval hajtának be rajta, oly szeretettel és büszkeséggel legelteti szeméit a gyermekben.

Még Kerékgyártó Mihály rektor híres érczes szavu éneke is mintha megállott volna egy pillanatra a mint a falu rózsája belebbent a szép fehér-falu Istenházába; mintha az orgona szava is lélegzetet venne egy szempillantásra, a mint a zoltárral picziny kezébe helyet foglal az első padsorban; mily kecsesül illegeti ropogásra kivasalt szép rózsaszínű szoknyácskáját, hogy leültében össze ne gyűrje.

Hogy vigyorog gyönyörében az a tisztalelkű paraszt, asszonya férfia, a mint

mondja a fentindézett XIV. cikk, hogy az egyik állam iparosai és kereskedői fel vannak jogosítva többek közt megrendeléseket gyűjteni, de ugyanazon feltételek alatt mint a belföldiek. Már pedig az köztudomású, hogy az 1884. évi XVII. t.-cz. szerint megrendeléseket csak az gyűjtethet, vagy gyűjthet, kinek itt vagy ipari, üzleti telepe van, vagy a megrendelések gyűjtésére azaz ügynökösködésre iparhatósági igazolványt nyert.

Az osztrák vigécz nem egy Magyarországon levő ipari vagy üzleti vállalatot, céget képvisel. Ő tehát csak mint ügynök jöhet tekintetbe. Tessék tehát tőle is ugyanazon feltételek betöltését követelni, mint a belföldi ügynököktől, vagyis ha itt egy osztrák vigécz a kereskedőkön kívül is megrendeléseket gyűjteni, ügynökösködni kíván, tessék őt arra szorítani, hogy az előirt kellekek kimutatása s a megszabott díj lefizetése mellett iparhatósági igazolványt váltson s minthogy a megengedett minden kereseti foglalkozás után adót kell fizetni, rögtön intézkedés teendő, hogy a megfelelő adóval haladéktalanul megrovasssék.

Ez az önsegély nagyon hatásos lesz s hozzá teljesen törvényes.

Politikai hírek.

A kvóta ügy.

Információink szerint a két kormány egyike sem fog a kvóta ügyében kezdeményező lépést tenni, hanem ezt, mint már jelezve volt, egészen a kvótabizottságoknak engedik át. Minthogy azonban Bécsbe olyan hírek érkeztek,

hogy Magyarország a kvótát fölemelni nem akarja, az osztrák kvóta-bizottság e miatt, — mint a hogy az osztrák képviselőházban beszéltek, — a magyar kvóta bizottsággal a tervezett szóbeli tárgyalásokba most már belemenni vonakodik.

Uj főispán.

A király Szabolcs megye főispánjává br. *Feilitzsch* Bertholdot, Torontál vármegye főjegyzőjét nevezte ki. A kinevezést hirül adó királyi kézirat ma jelent meg a hivatalos lapban s a következőképen hangzik:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére báró *Feilitzsch* Berthold Torontál vármegye főjegyzőjét Szabolcs vármegye főispánjává kinevezem.

Kelt Bécsben, 1897. évi április hó 18-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Perczel Dezső s. k.

A német császár Bécsben.

Bécs, április 22.

Ma délelőtt Bécs helyőrsége kivonult a Schmelzre és a két uralkodó szemlét tartott fölötté.

Kivonultak a 25. és 15. gyalog hadosztály csapatai, a tüzérség, szekereszek, egy lovas hadosztály, a műszaki katonai akadémia növendékei, a Landwehr- és tüzér hadapródiskolák tanítványai. A csapatok négy főcsoportha voltak fölosztva; az első Jenő kir. hercege parancsnoksága alatt állott, a többiek Sommer, Laizner és Wershe báró altábornagyoké alatt. Az összes kivonult csapatok fölött a főparancsnokságot Üxküll gróf hadtestparancsnok vezette. Jelen voltak József Ferdinánd, Péter Ferdinánd, Lipót Szalvátor, Frigyes Szalvátor, Frigyes és Rainer királyi hercegek. Otto királyi herceg, mint a 10-dik lovas dandár parancsnoka, megérkezése után rögtön csapatához lovagolt. Blanka és Mária Valéria hercegnők kocsiban jöttek ki.

A teret katona-kordon fogta körül.

A kordonon belül több ezer főnyi meghívott közönség csoportosult, míg künn beláthatatlan embertömeg tolongott. A föntartott helyen voltak a miniszterek, diplomaták, Lueger polgármester és más személyek.

A király háromnegyed nyolcz órakor jelent meg. Marsal-uniformisban volt, a fekete sasrend szalagjával. A tömeg zugó hócholással üdvözölte. A király után lovagoltak Beck báró tábornagy, a vezérkar feje, a főhadsegédek és szárnysegédek. A király gyorsan a katonaság arcvonala elé nyargalt és átvette a parancsnokságot.

Vilmos császár ismét magyar huszároldozetben jelent meg: a 7-ik huszárezred ezredesi uniformisában. Negyed tíz órakor érkezett. Valamennyi katona-banda a Heil dir im Siegeskranz-ot fujta, a zászlókat meghajtották, a kürtösök diszjelet fujtak, a dobosok ugyanazt verték. A király vendége elébe lovagolt és közelébe érve, háromszor tisztelgett kardjával, aztán jelentést tett, a mit a német császár tisztelettel fogadott. A két potentát most ellovagolt az arcvonal előtt és azután Vilmos császár a neki kijelölt helyre állt, Ferenc József pedig a katonák élére állott és elvezette őket vendége előtt. Mikor a 7-ik huszárezred közeledett a német császár felé, ez annak élére lovagolt és most azt ő vezette el a mi királyunk előtt. Ilyen katonas udvarlás közt folyt a szemle és egy órai mulatás után a két uralkodó fényes kíséretével Schönbrunnba lovagolt vissza.

Délelőtt a német császár gyönyörű koszorut küldött a kapucinusok kriptájába, Rudolf trónörökös koporsójára. A szalag fölirata ez: II. Vilmos császár hű barátjának.

Félórával déli tizenkettő után Vilmos császár a jوسفstadti lovassági kaszárnyába hajtattott és jelen volt a hetedik huszárezred — ezredének — gyakorlatán. A császár a tiszti étkezőben villásreggelizett.

örökké mosolygó kis arcával hátrafordulva szétnéz az ajtatos hívőkön.

Talán jól sem esne a község népének, ha üres maradna az a hely, melynek könyöklőjét oly szépen kiteremtettézte, az ő számára Lalik asztalosmester. Be nem merne oda ülni, még Mártha Biró Mihályné asszonyom sem, pedig nem egy fertály föld után fizeti az adót.

Hiába oly büszke rektram oda fent érezes szavára, hiába nyújtja meg az éneket, mintha kieresztett szava szárnyakon repkedne a magas sima boltozatu templomban, mégis a kis bálvány üde, szoprán zengésű hangja jár elől az énekben, elébe nem merne vágni a rektram sem; vissza-vissza rántja a gyeplüszarát, ha olykor neki talál szilajodni éneke.

Elnémul az ének, végsőt zümmög az orgona sipja, most lépked fel a reesegő fagrádiocsa a kathedrára Tárnoki Endre a falu legátusa.

Nem ily egyszerű, szerény hívőknek szokott ő predikálni, hanem mint az esküdt diákok legkitünőbbje, ott a hatalmas ivezetű debreczeni nagy templomban, annak a kényes rátartós debreczeni civisnek is hirdette ő már az Isten igéjét, s tanította Krisztus Urunk tanaira: Szeresd ember-társad mint tenmagadat. Akár tetszett az oktatás akár nem Bagaméri uramnak, debreczen-város híres főbirájának, megmondta a miként irva vagyon, pedig

csak tarisznyás diák volt hajdan az istenadta.

Szép szavával, ékes okos beszédével egy nyiszantásra, megrikatta az egész falu népét. Szép, batizt zsebkendőjével törülgeti mosolyogva könnyező szeméit a kis bohó. Őt is annyira meghatotta a predikáció, meg valami más, ismeretlen jóleső szorongás ott a szive környékén.

Mintha nem rozoga, gyalulatlan fából volna az a predikáló szék, hanem egy aranyozott trónus, melyen egy élő bálvány igézi meg a hívőket, magához vonza a lelkeket, mintha az ő picziny szívét is elvárásolta volna.

Kerékgyártó rektor uram ismét kiszabadítja az orgona szavát, melynek hangjánál oszlanak szét a hívők.

II.

Tíz teljes éve, hogy Tárnoki Endre híres esküdt diák G . . . községben volt legátóban; tíz éve annak, midőn szerelmet fakasztott és szerelmet esküdött Nagy Ellának, nagytiszteletű Nagy Mihály uram leányának és tíz év alatt nem jutott eszébe, sem szerelme, sem esküje.

Tíz hosszú éven át várta őt egy szerető sziv, mely mindég remélte, hogy eszébe jut esküje, eljön és kiváltja a zálogát és elveszi helyébe pap uram rózsáját.

Hej pedig hét megyére járt a hire olyan volt szépsége és kedvessége.

Bent a debreczeni kollegiumban a nagy ünnepélyeken az esküdt diákok kapkodták el G . . . községet pedig a legutolsó theologus is csekélyelte volna a beneficiumát, sőt Gálkúti senior uram ha a régi szokás Debreczenhez nem kötné, hát biz ő maga is szívesen vállalta volna el a kis falut, olyan sok szépet meséltek erről a gyöngyvirág szárlól a haza térő legátusok.

Mikor aztán esküdt diák uraim ekleziához jutottak, első dolguk volt beállítani nagytiszteletű Nagy Mihály uramhoz, hogy leszakithassák azt a gyönyörűséges rózsát, melyet oly féltve őrizett.

Hiába adjátok kézből kézbe a kilincset, szép ifju leventék, annak a szívnek kulesát elvitték messzire, nem nyilik az ki sohasem.

Tíz évig viselte a földi kint, tovább nem birta, elköltözött a mennyek birodalmába.

III.

Kün dolgozik a határban a község apraja, nagyja, benne vannak a nagy munka időben, csak egy pár gyermek és öreg asszony szédeleg a faluban, egyik az apró esemetékre vigyáz, a másik a házat őrzi, míg a gazd'asszony ételt készít a dolgozó munkásoknak.

Mintha hangja volna a nagy esendességnak, mely megszállja az ember lelkét s mintha a bilincseit rázó délibáb

A török-görög háború.

A törökök reménysége, hogy esütörtökig a thessaliali síkon megvívják a döntő csatát s egy csapásra Larisszát is beveszik: nem teljedett.

A görögök bámulatos hősiességgel védik hadállásaikat s csak holttesteiken keresztül engedik előre nyomulni Edhem pasa dicsőségre szomjas, harcvágytól égő csapatait, melyek nagy vérontással foglalhatnak el minden talpalatnyi földet.

A görögök már a legutolsó tartalékaikat is behívták, melyek 25000 fővel szaporítják hadi erejüket. Mozgósították a népfelkelést is. Sőt a csendőrséget, az atheni rendőrséget és a palota őrséget is a harcztérre rendelték, hogy a kimerült csapatokat fölfrissítsék.

Edhem pasának is szüksége van erősítésekre. Konstantinápolyból 40000 főnyi sereget kért. S a hadügyminisztérium hír szerint el is rendelte újabb negyven zászlóalj mozgósítását és arról tanácskozik, — vajon nem volna-e célszerű önkénteseket toborozni. Ázsiából újabb csapatokat várnak, melyeket a hátra küldenek.

A törökök különben szerdán délben bevették Tirnavoszt, mely egészen Larissza előtt fekszik. Ellenben Damazinál csak nehezen boldogulnak.

Epirusban jelentékenyebb előnyt egyik fél sem vívott ki. E csataterén kisebb csatározások folynak csak.

*

Legújabb hireink a következők:

A larisszai csatáról.

A törökök elfoglalták Tirnavoszt. Megbízható angol tudósítónk Melunából a következőket telegrafálták: A törökök ma délben vették be Tirnavoszt. A török katonák bámulatos fegyelemmel és rendkívül jókedvűen harcoltak. Edhem basa főhadiszállását a Meluna-szorosba tette át. A basa nagyon nyugodtan, óva-

mely a kántor héten suhan tovább, zavarán csak lármájával a némaságot, oly nyugalom ulti el a falut.

Egyszerre csak mintha sirni kezdene a falu nagy harangja. Mintha fájdalma volna ennek a vén jószágnak oly zokogva hívogatja haza munkából a hívőket.

Es az a kérges lelkű paraszt ott messze künn a határban megéri mit beszél hozzá az érczes szavú harang, izibe tudja, hogy nagy halott van a faluban s érzi hogy az nem lehet más, mint a falu árvája, kit oly régen hívogat magához a jó Isten, de ő mindég remélt, hátha mégis, hátha mégis visszatér.

Néma tisztelettel nyul kalapja után a gazda, utána a házinépe és áhitattal emelik tekintetüket oda hova most szállt el az árvájok lelke.

Mint egy parancsszóra abban marad a munka az egész határban s csak azt látja a vén Turi ott fent a torony ablakából, hogy mozdul meg az a sok fekete pont s mind a falunak tart merről még mindig zeng a bus melódia: gyertek haza, gyertek haza, meghalt a falu árvája.

Jó Nagy Mihály tiszteletes uram, gyermekkori játszópajtásom, kit én anynyira irigyeltelek, midőn néha-néha haza vetődtem mint a kóborló kutya nagy világi vándorlásomból, ha láttam nagy boldogságotat gyermekedben; és hogy felüldült lelkem, midőn az imádászerű

tosan és elhamarkodás nélkül intézkedik A tábori táviró már egészen Melunáig elkészült Kedden délelőtt Kária mellett is heves harc folyt, eleintén változó szerencsével, de délután a 6. hadosztály a törökök segítségére érkezett és ezzel a görögök állása tarthatatlan.

A fővezérek jelentései.

Igen érdekes egymásmellett olvasni Edhem basának, a török fővezérnek a szultánhoz s Konstantin trónörökösnek, a görög sereg fővezérének György királyhoz küldött táviratait. Edhem basa a következő telegramot küldötte a Yldiz-kioszkba:

Egy órányira Larisszától, rendkívül elkeseredett harcot vívtunk. 35.000 török küzdött a görögöknek 40.000 főből álló főhaderege ellen. A mi katonáink csodákat művelnek és oroszán módjára harcolnak. A mi állásaink nagyon erősek. Minden pillanatban remélem, hogy a harcnak Allah segítségével javunkra való kimenetelét jelenthetem.

Konstantin trónörökös tegnapelőtt a következő telegramot küldte atyjának.

Megtartottuk összes állásainkat. Helyzetünk ma kitűnő.

Tegnap pedig a következőket telegrafálta a trónörökös:

Mindazokat az utakat, a melyeken a törökök a tesszáliai síkságra leszállhatnak, csapataink koncentrációjával biztosítottuk. Nem telegrafálhatok részleteket, mert magam is harcolok. Miklós herceg is a küzdők sorában van.

A harcztérrel Konstantinápolyba érkező legújabb hírek szerint Larissza bevétele már közel áll. Erre mutat az a körülmény is, hogy már Seif Izet bej személyében a leendő larisszai serifet (polgármestert) is kinevezte a szultán.

Hogy csakugyan alig tartható Larissza már sokáig, azt az a görög eredetű távirat is elismeri, amely szerint a lakosság már elhagyta Larisszát. A törökök Filippiades falut Larissza mellett elhamvasztották.

A Yldiz-kioszkban úgy gondolják, hogy Larissza bevétele után a törökök nem mennek tovább, hanem csak véde-

kezésre szorítkoznak; de Thesszáliából mindaddig ki nem mennek, míg a görögök nem hagyják el Krétát. Ez irányban a miniszteri tanács határozata még ma várható.

Egy 80 éves török hős.

A melunai csatában, mely négy napig tartott, a török csapatok jókedvűen és énekszóval indultak a támadásnak és valahányszor egy görög őrházat elfoglaltak, megölték egymást és gyermek módjára táncoltak és nevettek. A nehéz ágyukat is énekelve vonszolták föl a meredek hegyekre. Harminczhat órát töltöttek étel, ital és alvás nélkül és a negyedik félnapon is oly bátran és kitartóan harcoltak, mint a csata kezdetén. Inef hadosztályparancsnok így szólította meg embereit:

— Akik Allah szeretik, azok előre nyomulnak a hitetlenek ellen!

A csapatok lelkes szavakba törtek ki erre a megszólításra és hősi elszántsággal rohantak előre: a halálba.

A halottak közt volt Hafiz pasa is. Ez a nyolczvanéves tábornok, hajdon fővel lovagolt csapata élén, mikor a golyók minden oldalról sivitottak. Hadsegéde könyörgött neki, hogy vonuljon kissé hátra és szálljon le a lováról, az aggastyán azt felelte neki:

— Az orosz-török háboruban se szálltam le, hát miért szállnék le most? Előre fiuk!

A következő pillanatban egy golyó összezúzta a balkarját. A tábornok még csak nem is törődött vele; aztán egy másik golyó a jobb térdébe furódott, Hafiz pasa mégis a lován maradt. Végre éppen, amikor embereit tüzelte egy harmadik golyó a nyakába furódott, Hafiz pasa erre lebukott a lováról és nyomban meghalt.

Mozgósítanak.

Bécsből sürgönyzik azt a még megerősítésre váró hírt, hogy a közös hadügyminisztériumban tervbe vették a 13-ik és a 15-ik hadtestek legközelebb megtörtendő mozgósítását. A mozgósítás előkészületein a leglázásabb sietséggel dolgoznak.

Gymnázium-e vagy reáliskola?

— Javaslat a közgyűléshez. —

Debreczen, április 23.

A középiskoláinkban tapasztalható túltömöttség megszüntetése felett tanácskozott ad hoc bizottság április 10-én tartott üléséről a lapokban különböző, egymástól eltérő s nem is egészen alapos tudósítások jelentek meg. Most hogy ezen ülés jegyzőkönyvét tegnap hitelesítették, teljesen hiteles formájában közölhetjük a bizottság közérdekű megállapodásait, amint a jegyzőkönyv következők:

A bizottság tekintettel arra, hogy a helybeli középiskolák alsóbb osztályai éveken át a törvényes létszámon felül voltak kénytelenek növendékeket felvenni, — hogy a városunkban egyedül fennálló ev. ref. főgymnázium felső négy osztályában a törvényes létszám szintén túlhaladva van, míg ellenben a helybeli állami főreáliskola felső négy osztályában a növendékek létszáma, ezen iskolai évben összesen 63, tehát a négyosztályban együtt annyi, amennyinél az ev. ref. főgymnázium felső négyosztálya közül mindenikben több növendék van; — tekintve, hogy a jelzett osztályok túltömöttsége dacára, a jelen iskolai év kezdetén is igen sok jelentkezőt s közöttük számos helyben lakó szülők gyermekeit kellett visszautasítani, úgy a középiskolai kezelő osztályokból, mint főképp az ev. református főgymnázium V-dik és többi felsőbb osztályaiból; tekintettel arra, hogy városunk lakossága az itt szervezés alatt lévő m. á. v. gépjavitó-műhely

kölesönös szeretetet és gyönyört láttam, melyet ti egymáson függtetek.

Es most megkövetlek e rettenetes pillanatban, boessám meg, hogy irigyeltelek te még szerencsétlenebb vagy mint én, pedig nekem sincs senkim e világon, mint most már te néked, csak egy sir hová imádkozni eljárhat. Mert az én lelkem nem tanította meg az Isten, úgy szeretni s nem kényeztetete el a boldogsággal mint a tiedet, az én lelkem nem is tud úgy fájni, mint a mily elviselhetlen most a te szenvedésed.

Most teszik koporsóba árvádat te paraszt, kire anyja halála óta mint a szemed fényére úgy vigyáztál. Ott hagyta Isten oltalmába a learatott kéréket s eljöttél hogy még egyszer megláthasd azt az elhalványodott rózsájú arcot, halálában is mosolygó ajkakat, kit te jobban szerettél mint tán édes gyermekedet.

Megcsendül a nagy Cantus kesergő Éneke, „Hogy a Babylo ni vizeknél ültünk, ott mi nagy siralomban kesergetünk“ stb.

A gyászdal elhaló szava már szembe találkozott a meghuzott harangok szárnyra kelő siralmas hangjával, mely viszhangját képezte a keblek fájdalmának mely utolsó utjára kísérte az én papom egyetlen rózsáját.

megnyitásakor s így már a közel jövőben sok oly családdal fog szaporodni, amelyek gyermekeiket a középiskolába, vagy épen a gimnázium felsőbb osztályaiba szeretnék, vagy pályájuk folytathatása végett kénytelenek járni; végre tekintettel a középiskola terén folyamatban lévő mozgalmakra és fejlődésben lévő irányzatra is:

tisztelettel *véleményezi a bizottság*, hogy az állami főreáliskolának állami főgimnáziummá átalakítása iránt Lengyel Imre és társai által 1896 szeptember hó 17-ikén 2126/896 em. szám alatt beadott indítvány mellőztesék; azonban a tiszántuli ev. ref. egyházkerület által 1897 február hó 18-án 1849/1897. sz. a. beadott kérvényben elő adottaknak teljes mértékben méltánylása mellett, továbbá a Debreczen szab. kir. városban, mint észak-keleti Magyarország góczpontján, a középiskola s különösen a főgimnáziumi oktatás terén folytonosan növekedő és a szülők által méltán s jogosan támasztott kívánalmaknak is megfelelőleg s már a jövő iskolai év kezdetén lehető kielégítése végett, **határozza** el a törvényhatósági közgyűlés, miszerint

a., az ev. ref. főgimnázium I. és V. osztályai mellett felállítandó *párhuzamos osztályok* létesítésére a tiszántuli ev. ref. egyházkerület átiratában *kért feltételeket teljesíti.*

b., a Nagyméltóságú m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszteriumot felkéri, hogy a *helybeli főreáliskola* I. II. III. és IV. osztályai mellett *párhuzamos osztályokat* állítson s az újabb időben hangoztatott „*egységes jogositású középiskola*” tervzetének megfelelőleg az egész intézetet úgy szervezze és rendeztesse be, hogy annak osztályaiban, kiváltképpen pedig annak felső *négy osztályaiban*, mind azon helybeli illetőségű szülék gyermekei, kik azon intézetbe beiratkozni óhajtanak, a vagy pedig a helybeli ev. ref. főgimnázium megfelelő osztályaiban a törvényes létszám betöltése után felvehetőek nem lesznek — helyet találhassanak.

Tisztelettel megjegyezzük, hogy ezen ideiglenes természetű két intézkedés által a középiskolai oktatásnak általunk feltüntetett bajain csak rövid időre lenne segítve; a **baj gyökeres orvoslása** végett, azon esetben, ha a r. kath. főgimnázium rövid idő alatt ki nem építtetnék, szükségesnek tartjuk, vagy a helybeli ev. ref. főgimnázium *felső négy osztálya mellett állandó párhuzamos osztályok felállítását*, vagy egy önálló állami főgimnáziumnak városunkban *mielőbb leendő létesítését.*

Jegyezte: Szabó Kálmán jegyző. Hitelesítették: 1897. április 22. Komlóssy Arthur fj. bizottsági elnök, Joó István, Fazekas Sándor, Kiss Albert.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hátfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat felvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a félék megjelenhetnek minden szerdán.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az irattárféléknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

DEBRECZENI ELLENŐR.

1897. április 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Előfizetési ára:

Április	óra	1	frt	—	kr.
„	1 től május 31-ig	1	„	67	„
„	„ június 30-ig	2	„	50	„
„	„ decz. 31-ig	7	„	50	„

Kérjük azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése márcz. hó végével lejárt hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, lakásváltogatás esetében pedig úgy helybeli, mint vidéki előfizetőinket kérjük, hogy előbbi címüket velünk közölni sziveskedjenek, nehogy a lap küldése fönnakadást szenvedjen.

Időjárás

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenbe küldött jelentése szerint a következő időjárás várható:

— Április 23. —

— Száraz. — Hőemelkedés. — Később borulás. —

A hadtestparancsnok Debreczenben.

Br. Waldstätten János altábornagy, hadtestparancsnok tegnap este városunkba érkezett. A vasutnál a helyőrség tisztikara s Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester fogadta. Az altábornagy a város ötös fogatán hajtattott a Bikában lévő szállására. Ma d. e. a sámsoni dombokon szemlét tartott a cs. és k. csapatok felett.

— **Királyi elismerés.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara most küldi szét a kerületébe tartozó kiállítási nagy és helyi bizottságok tagjainak a királyi elismerését az ezredéves kiállítás sikere érdekében kifejtett eredményes közreműködésükért.

— **Miniszeri köszönet.** Az ezredéves kiállítás falujában Debreczen város bemutatva a régi pásztor élet még fennmaradt egyik érdekes emlékét: a vasalót is, ezt a nádból összerótt kunyhót, a Hortobágyon használt teljes felszerelésével együtt. A városi tanács a vasalót a nemzeti muzeum néprajzi osztályának ajándékozta, amiért a közoktatásügyi miniszter a mai napon a következő köszönő levelet küldötte Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterhez:

„Hivatalból értesültem arról, hogy az ezredéves országos kiállításon a város

közönsége tulajdonát képező *vasalót* a hozátartozó tárgyakkal szíves volt a nemzeti muzeum néprajzi gyűjteménytarának gyarapítására ajándékképpen átengedni. Nem mulaszthatom el, hogy a város közönségének hazafias áldozatkész elhatározásáért őszinte köszönetemet ne nyilvánítsam Budapest 1897 április 12. *Wlasics* Gyula dr.

— **Megszüntetett személyvonat.** A m. kir. államvasutak igazgatósága május elsejétől megszünteti a Debreczenből este 8 órákor Mármaros-Szigetre induló vonat közlekedését s helyette a gyorsvonat fog közlekedni. Ebes nem lesz gyorsvonatu megállóhely.

— **Béla napja.** Sok szívből fakadt jó kívánság hangzott ma el a Beláknál, akik ma tartják névnapjukat. *Simonffy* Béla kir. ügyész, *Sass* Béla akadémiai igazgató, *Rottler* Béla törvényszéki bíró, *Sámy* Béla, a két *Tóth* Béla a gyógyszerész és az építész tapasztalhatták ma, milyen sok tisztelőjük van.

— **Az izraelita templom felavatása.** A nagyvárad-utcai izr. templom, az építészeti e remek műve már teljesen elkészült, még csak a belső díszítési munkák várnak közeli befejezésre. A monumentális templomot hir szerint augusztus 18-án fogják nagy ünnepélyességekkel felavatni.

— **Ipartestület Debreczenben.** Egy régen vajudó s a maradiságon mindig megtörött nagy czél közeledik a megvalósulás felé. Mint ugyanis örömmel értesülünk, a debreczeni ipartestület megalakításának előkészítése teljes befejezést nyert úgy, hogy az ipartestület megalakulása már csak napok kérdése.

— **Tanulmányi ösztöndíj.** A Nagy József-féle külföldi tanulmányi alapítvány ötszáz forintos ösztöndíját *Veres* István esküdt felügyelőnek adták ki, hogy theologiai tanulmányait külföldön tökéletesítse.

— **Sajtóper.** *Bosznai* István debreczeni kereskedőnek *Simli* Mariska elleni sajtópörében *Igyártó* Sándor törvényszéki elnök május 22-ére tüzte ki az esküdtszéki végtárgyalást.

— **Tóth József gyászja.** Megemlékeztünk már arról a fájdalmas esapásról, mely főiskolánk jeles tanárát *Tóth* Józsefet rövid időközben másodikban érte József fia elhunytával. — Most vesszük mély részvétellel a következő gyászjelentést: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudjuk a felejthetetlen jó gyermek, testvér, sógor és unokaöcs néhai ifj. *Tóth* József mérnök, m. kir. államvasuti hivatalnok élete 38-ik évében, folyó hó 20-án délután 3 órákor, hosszas szenvedés után történt elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 22-ik napján délután 4 órákor az ev. ref. egyház rövid szertartása szerint fognak a IV. ker., Vámbáz-körut 10. sz. háznál megáldatni és a X. ker. új temetőben örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességtelre rokonainkat, ismerőseinket s általában a résztvevő nagyközönséget bánatos szívvel meghívjuk. Budapest, 1897. április hó 20-án. *Tóth* József főiskolai tanár, apa, *Tóth* Mária nagynénje. Testvérei: *Sándor*, *Mariska* férjével *Müller* P. Pál és gyermekeivel. Az elhunytban *Tóth* Sándor III. ker. rendőrfogalmazó testvérbátyját vesztette el.

— **Debreczeniek Fiumében.** A husvéti ünnepeken számos debreczeni fordult meg a magyar kikötő városban. Ott voltak *Szűts* Mihály gazdasági tanintézeti igazgató több tanártársával és dr. *Bruckner* Ernő orvos családjával.

— **Jegyzői vizsgák.** Hajdumegye tavaszi közgyűlése után jegyzői vizsgák lesznek a vármegyeházán. A vizsgákra *Kanyuk* Leopold dorogi segédjegyző és *Kovács* Ferencz szoboszlai közigazgatási kiadó jelentkeztek. A vizsgálbizottság *Weszprémy* Zoltán főjegyző elnöke alatt *Eötvös* K. Lajos kir. tanfelügyelőből, *Szunyogh* Sándor kir. pénzügyigazgatóból, *Pénzes* Sándor árvászeki elnökből, dr. *Losonczy* Álmós tisztí főorvosból, *Budaházy* Ödön főszámvevőből, *Dumbrava* László anyakönyvi felügyelőből, *Orosz* Sándor első aljegyzőből és *Sinay* János hadházi közégi jegyzőből áll.

— **Öngyilkos szakaszvezető.** Szegény Szivós József nem rukkolt ki többet ő sem... A falba furódott a hegyes kis vékony gölyő, mely átjárta izmos, erős testét kioltá egy pillanat alatt fiatal élete világát. Epen menázzsínál ült a század. Szivós nagy sóhajtván vágott egy darabot a szép fehér kalácsból, amelyet Debreczenből hazulról küldött neki valaki husvétra. Amint szelte, morzsála a kalácsot a strózsák végén ülve megtelek a szemei könnyel, kihuzta az ágy alól a ládáját s kisietett a szobából. Senki sem gondolta, hogy élestöltényt vett elő a sóhajtozó bus gyerek. Pár pillanat múlva lövés dördült el a nagyváradi kaszárnya folyosóján s a főúr *Szivóst* vérében feküdvé találták az odasiető bajtársak. Szivós derék jó katona volt felebbvalói és szerették s épen most is káplárból elő léptették. Felebbvalói és bajtársai koszorút tesznek a koporsójára.

— **Letört virág.** Egy ke ves kislány, a ki még alig élt, halt meg tegnap, mérhetetlen gyászt hozva övéire. A virághervadásról a következő szomorú jelentést vettük:

Megszomorodott szívvel tudatjuk felejtetetlen leányom, testvérem illetve unokám néhai nagybócsai Sárközy Margitnak folyó hó 21-én délben fél 1 órakor élete 12-ik évében rövid de súlyos szenvedés után történt elhunytát. A megboldogultnak hiült tetemei folyó hó 24-én délelőtt 10 órakor fognak a Szent-Anna-utcai 2539. számú háznál tartandó gyászszertartás után a Kossuth-utcai sarkertben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre a rokonokat, jóbarátokat és ismerősöket meghívjuk. Debreczen, 1897. április 22. Özy. Sárközy Istvánné, Filótás Irén mint anya. Sárközy Irén mint testvér. A többi rokonok nevében is. Özy. Sárközy Ferenczné, Sárközy Johanna mint nagyanya.

— **Temetés és keresztelés a fogházban.** Az sem mindennapi eset, ami tegnapelőtt történt a helybeli kir. törvényszék fogházában. A halál, az ő zörgős, sötét árnyékával és éles kaszájával, meg egy vidáman kelepelő gölyamadár, a hátán egy iezi-piczi siró babácskával egyszerre, csaknem ugyanazon órában jelent meg a három emeletes fogház zordon folyosóján, nagy-rémületére a esőndes köznapi foglalkozásukból felzavart fogházörököknek, nagy lőtás-futás között szaladván ki doktorért, ki babáért. Hajnali fél 2 órakor benézett a folyosón sétáló ő az *Osvát* Sándor ezellájába, aki a multkor megírott nagy tolvajbanda egyik legjobban elázott tagja volt, s a kire ugyancsak gondosan vigyáztak, mióta egyszer már öngyilkosságot akart elkövetni. *Osvát* Sándor még akkor ágyban feküdt, mintha józüen aludnék. Alig fél óra múlva — mikor megint benézett hozzá az ő — már az ablak gombján függött. Egy valahol rejteteremben juthatott, felakasztotta magát. Még meleg volt a teste. De már hiába dörzsölték, hiába hívták hozzá *Sárváry* Gyula orvost. Nem lehetett életre hozni. Tegnap temették el. Az öngyilkosság után

egy órával pedig babáért kellett szaladni. Mert egy tepei származású, lopásért hat hónapra elítelt csavargó leányt, aki áldott állapotban került a börtönbe, szülési fájdalmak vették elő. Reggel aztán a fogház felügyelő jelentette a kir. ügyésznek, hogy egy rab meghalt. De azért a létszám nem változott. Mert helyette született egy egészséges fiú!

— **A kaszinó veszedelmében.** Az I. takarékpénztár Kossuth-piac-utcai háza, melyben a kaszinó helyisége is van, komoly veszedelmében forgott ma délben. A padláson még eddig ismeretlen okból kigyuladtak az ott összehalmozott ócska szalma-zsákok s már a gerendák is égtek, mire az utcán járókelők a cserépfedelen kitóduló füstől a keletkező tüzet észrevették. A bajnak sikerült hamarosan elejét venni.

— **Új pénztárnok.** A Hajdu-Szoboszlói Takarékpénztár Részvénytársaság eddigi pénztárnoka, *Cseke* János földbirtokos, városi és megyebizottsági tag elhalálozván, az intézet igazgatóságának tegnapelőtti gyűlésén nagy többséggel a megüresedett pénztárnoki állásra ifj. *Borbély* Sámuel, az intézet egyik régebben működő, szorgalmas és törekvő hivatalnok választotta meg.

— **Pályázat joggyakornoki állásokra.** A helybeli kir. törvényszéknél több díjaz joggyakornoki állás vár betöltésre. Jelentkezni lehet *Igyártó* Sándor kir. törvényszéki elnöknel.

— **Késelő férj.** *Iváncsi* István pinceszér tegnap éjjel a Liba utcai lakásán feleségével összeszólalkozván, dühében kést rántott s azzal a feleségét mellén súlyosan megsebezte. Az asszonyt a kórházban ápolják, a rendőrség pedig folytatja a vizsgálatot.

— **A veszett macskák garázdálkodása** még egyre tart H.-Szoboszlón, a mi a hatóságot rendkívül erélyes és óvatos intézkedésekre bírta. A kiadott utasítások értelmében ugyanis macskák csak ketrecben tarthatók, különben magasabb pénzbüntetés terhe mellett bebunkóztatnak hatóságilag. Így remélhető csak a veszedelem megszűnése.

X Vidéken lakó t. olvasóink közül azokat, a kik lapunkkal szemben tartozásban vannak, felkérjük, kegyeskedjenek előfizetéseiket postaltalványon beküldeni, miután azok, a kik a lapot rendszeresen kapják és azt vissza nem küldték, előfizetőkül jegyeztettek be.

A színházi bizottság ülése.

Debreczen, április 23.

A színházi bizottság tegnap ülést tartott, talán az utolsót ebben a szini évadban. *Komlóssy* Arthur főjegyző elnökolt. Jelen voltak: *Bozskó* Sámuel, *Roncik* Lajos, *Stahl* Géza, *Zádor* Lajos, *Szent-Királyi* Tivadar, *Komlóssy* Dezső, dr. *Fráter* Imre, *Márk* Endre, *Rickl* Géza, *Berger* Jenő és *Szabó* Kálmán mint jegyző.

Az ülésekről szóló tudósításunk ez: *Grundmann* Miksa Komjáthyval egyetértőleg engedélyt kért a bizottságtól, hogy április 26-ika után a színházban 3—4 délutáni előadásban electromos diszképeket mutogathasson. A délutáni előadások engedélyezése a tanács hatáskörébe tartozván, azokat hétköznapi délutánokra a bizottság nem javasolhatja. — De amennyiben *Grundmann* ur este kívánná mutatványaival gyönyörködtetni a közönséget s az esti előadásokat már a bizottság engedélyezheti, nincs kifogása azok tartása ellen.

A szinigazgató jelentése.

Ezután *Szabó* Kálmán bemutatta *Komjáthy* János szinigazgató jelentését a végéhez közeledő szinidényről; egy újabb

szereződtestről s a szinpadon szükségessé vált több rendbeli újításokról.

A direktor mindenekelőtt köszönetét fejezi ki a bizottságnak a szinidényen keresztül sokszor tapasztalt jóindulatu támogatásáért, melyből ő mindannyiszor erőt merített nehéz munkája közepette, — amint ő mondja — ahoz a törekvéséhez, melynél őt a közönség jogos igényeinek kielégítése, a munka és a művészet szeretete vezérelte.

Védekezik az igazgató jelentésében a színházi bizottság által is hangoztatott azon panaszok ellen, hogy a bérlők jogai nem respektáltak. *Komjáthy* e panaszok okát egy-egy elkésett szolgál felvezetésére és bizonyos tévedésre vezeti vissza.

Hogy szerinte a bérlők jogát s a nagy közönség igényét általában megnyire szem előtt tartotta, magyarázatul erre nézve a következő statisztikát közli:

Volt április 21-ig 235 előadás. Ebből délutáni 35, pénteki népelőadás 13, bérlet-szünetes 34, bérletes 153.

Szinre került 35 *ujdonság* és 13 régen, vagy egyáltalán nem adott darab felújított. E szerint, tekintve, hogy minden bérlet félbérlet, azaz 80 előadás, közel minden második bérletszámra egy *ujdonság* esik. Maga a direktor is elismeri, hogy ezen *ujdonságok* egy része *jobb is* lehetett volna. És mi hozzá teszszük: egyik-másik el is maradhatott volna.

Jelenti továbbá, hogy *dramai szende* szerepkörre szept. 1-től kezdve *Fai* Flórát szerződtette a beteg *Molnár* Rózi helyére.

A bizottság által kívánt egyik tenorista szerepkörére nem kifogásolható tagot óhajt megnyerni. E czélból vendégszerepelt *Karacs* Imre és fog fellépni még két más tenorista.

Végül kérelmeket terjesztett elő *Komjáthy*; kérte egy szobadiszlet és vászon szőnyeg beszerzését, az előfüggöny és levegő kulisszák, uri erkélyes házak, parasztházak kijavítását, melyekre *Gyöngösi* Viktor a m. kir. operaház segéd-festője, debreczeni ifju, már vállalkozott is, kérte egy hirdetéses előfüggöny engedélyezését, melyért *Linhart* J. díszmű festő hét óra 500 frtot ajánlott, amiből ő 200 frt a városi tisztviselői nyugdíj javára engedne át. Kérte továbbá még bennlevő szubvenziójának kiadását és készpénzben letett óvadékának felszerelésével való kicseréltetését.

A bizottság a jelentés első részét tudomásul vette; a kérelmekre nézve pedig a következő javalokat teszi:

Az *előfüggöny* alkalmazását a bizottság is szükségesnek tartja s javasolja, hogy a tanács hatalmazza fel a nőzötér átalakítása ügyében kiküldött bizottságot, hogy erre nézve is adjon véleményt még pedig oly időben, hogy az egész ügyet június első felében tárgyalás alá vehesse a színházi bizottság.

A diszletek és kulisszák közül csak a régi s *Roncik* Lajos színházi felügyelő által kijelölt városi diszletek javítását javasolja a használatért befolyó 2 frt. napi díjából, mivel egyéb újításokat szerződés szerint a szinigazgató köteles eszközölni.

A reklamizü hirdetéses függöny régi álláspontjához képest ezuttal sem javasolhatja.

A még bentlevő 1000 frt. szubvenzió és 300 frt. világitási átalány kiadását véleményezi, de csak a szezon befejeztével s ha az igazgató a neki átadott ingóságokkal beszámol s erről a színházi felügyelő jelentése beérkezik.

A 10000 frt. készpénz óvadéknak, közjegyző leg hitelesített leltár mellett fölvett felszerelésekkel való kicserélése ellen sincs kifogása. A bizottság becsülkül a maga részéről *Bozskó* Sámuel és *Roncik* Lajost küldi ki.

S z i n h á z .

A pillangócsata.

A tegnapi színházi est eseménye *Somló Emma* fellépte volt, amelyre szép közönség gyűlt egybe. *Somló Emma* a pillangócsatában játszotta Rózsika szerepét elragadó kedvességgel, bájos elevenséggel és tapsot provokáló hatással. A kis naiva, mióta utolszor láttuk, sokat haladt s pompás temperamentumos, rutinált naivává fejlődött, aki előtt a legszebb jövő áll. Színreléptekor tapsal és virágkosárral fogadták.

Elzát *Halmi Margit* játszotta tőle már megszokott kiváló ügyességgel.

Fenyéri valósággal remekelt *Winkelmann* szerepében, *Vidor Keszler Richárdja* jó volt.

Komjáthynek nem való *Max* szerepe, amelyet teljesen el is ejtett.

Rátkay félszeg *Kosineczky* volt.

* **Tűzbiztonsági vizsgálat a színház-nál.** Minden hónapban rendszeren megtartják a tűzbiztonsági vizsgálatot a színháznál. Ilyen vizsgálat volt tegnap délután is. *Boczkó Sámuel*, *Zádor Lajos* és *Publik Ernő* minden részét bejárták a színháznak s alaposan megvizsgálták mindent. Az eredmény, mint rendszeren, ezuttal is az, hogy itt-ott apró javítások felférnének.

A két hadviselő félről.

Azt hisszük, olvasóink tájékozására érdekes lesz egy kis statisztikai áttekintést nyújtani a két hadviselő félről, hogy míg naponként referálunk hős tetteikről, az is szem előtt legyen, hogyan áll a háza tája mindenkinek.

Mindenek előtt kezdjük minden dolgok nervusán, a mi a háborúnak még inkább nervusa; a pénzen.

Ha adóssággal lövöldözhetne egymásra a két sereg, úgy hónapokon át tarthatna a háboru, még sem állana be szükség a lövegekben — jutna bőven.

Törökországnak van 2,964.000.000 korona adóssága. Görögországnak 825.600.000 korona. Ez így szárazon azt mutatná, hogy a görögök még nyújtózhatnak, míg el érik a törököket, de a valóságban ki vannak már nyújtóztatva teljesen. Ugyanis Törökországba fejenként 129.6 kor. az állam adósságából, Görögországban pedig 367.2 korona; ez pedig sok a szegény kecskepásztor görög népnek, hiszen mi is nyugunk, pedig a kemény magyaroknak fejenként csak 260.6 korona jut.

Törökországnak amellet csak 4.08%-os kamatot kell fizetni adósságai után, a mi évenként mindössze 81.600.000 korona, tehát fejenként körülbelül 3.9 korona jut. Görögország fizet 9.60%-ot a mi évenként kitesz 21.000.000 koronát, tehát fejenként jut k. k. 10.5 kor.

Pénzügyileg tehát Görögország nyomoruságos helyzetben van a törökhöz képest. Amellet Törökország „régén” nem fizette ki adóssága kamatait. Görögország pedig „most” nem fizeti, így hiteldolgában is jobban áll Törökország, mert a „volt”, az elmúlt s tudjuk, hogy ama bizonyos faj, mely a pénzt adja, a „volt”-ra nem reagál.

Közlekedési viszonyokat tekintve egyik ország sem vethet a másik szemére — egyformán el vannak maradva. Törökországnak van 1520 km. vasútja 32820 km. táviró hálózata; Görögországnak 1420 km. vasútja és 4890 km. táviró hálója. De a görögök ez az aránylagos előnye is elenyészik amiatt, hogy a harcztérhez közel a törökök ott a Szaloniki vasútja, a görögnek pedig éppen itt nincs.

A török haderő békében 656 hadihajó 627 ágyuval; rendes katonája 260.000 háboruban pedig 800.000 rendes sorkatona és 300.000 nem rendes ember.

A görög haderő békében 59 hadihajó 191 ágyuval, rendes katonája 27.000, háboruban 85.000 ember 156 ágyuval — végső erőfeszítésre territoriális hadserege 200.000 ember.

A hajóhad azonban többet ér a görögöknél, mert a hajók mozgathatók s hajó ágyúik megtölthetők, míg a török hajóknak csak külseje van meg s minden mozgatható ellopódott róla, hajó ágyúiban pedig a verebek fészkelnek, hisz tizenkilenc év óta horgonyoz az Arany szarv öbölben.

A török lakosság száma Európában 5.800.000, Ázsiában 17.000.000, összesen 22.800.000. A Görögország lakóinak száma 2.500.000.

A török hadi költsége három évi átlagból számítva 210.60 mill. kor, a görögé 21.06 mill. korona.

Ezek állanak szemben egymással, mint egykor Dávid és Góliáth. A török vörös, zöld lobogo alatt küzd, a görögök színe kék, fehér, kék.

Melyik zászlóból lesz egy elpusztított ország szemfedője.

GSARNOK.

Azok a szegek.

— Elbeszélés. —

Irta: **Vántsá György.**

(Folytatás.)

Kis karavánunk 1897. aug. 15-én indult el. Vidáman csevegve, dalolva, anekdotázva értük el az első stációzt — Málnás-fürdőt. Vezetőnk a fürdő fölött elterülő terebélyes bükkfa erdő egyik dus lombozatu fája alatt ültette fel a tanyát. Vendéglőnek még akkor e jeles fürdőn hire-hamva sem volt. Szállást, a most pompás villa-sorok helyén elterülő árnyas fák és bokrok adtak az ottan időző közönségnek, akik egy pár napra szoktak eljöni élvezni a málnási „butyogó” páratlan gyógyhatását. Séta terét a természet által ültetett bükkfa „álé” képezte s a térenét az erdő dalos madarai szolgáltatták, melynek egyvelege, oly elragadóan andalító volt.

Rövid pihenés után, megfürdöttünk a „bugyogó”-ban, mely még akkor nem volt körül kerítve. (Ma már „Herkules” nevében, a mit folyton fölbuzogó gazdag, szabad szén-sav tartalmától nyert, diszes fürdővé van átalakítva.) Fürdés után közös lakomat esztünk s rá a fürdő közelében egy kis „faköpbőben” levő bór vízből áldomást ittunk.

Ebéd után historikusunk elbeszélte az előttünk elterülő vidék nevezetességeit u. m. *Herecz* vagy *Mikó*-, a *Kincsás*- és *Leánykavárakhoz* fűződő történeti alapon nyugvó regéit. E régi várak mindenike, melyekhez a székely nép mithológiai szereplése van csatolva, ott állottak, azt a völgykatlant körülvevő hegyek ormain, melyek a málnási fürdőt körülveszik.

Bucsut mondva a kedves tájnak, batyuinkat vállunkra véve tovább folytattuk utunkat, a „Hargita” lábainál folyó kies völgyén. Szóvivőnk ismét historikusunk volt, a ki utunktól északra fekvő vidék nevezetességeiről beszélt. Elragadó panoráma terült előnkbe. A magas „*Csomág*” öt szikla csucsával, melyek keblökön rejtegetik a székely ország „tengerszemét” — a *Szent-Anna* tavát, a miről oly szép regék élnek a nép ajakán. Ettől keletre egy völgy szorulat — a *Zombor* völgyének kitérülésénél megpillantottuk az *Apor* család ősi fészket — a romjaiban is főséges képet nyújtó *Bálványos* várát. Közélemben magaslanak ki a torjai „*Büdös*” nevű kénbarlangot magában rejtő hegy kopár bércei.

Az elmondott regék visszavarázolták a

dicső rabonbának korát, kiknek harcziasszellemé, a mit bennök a hazaszeretet szent tüze éltete, még ma is ott lebeg ősi fészkek felett, s esoda számba menő tetteikben az utókor tagjait, szeretni tanítják azt a földet, a mit ők vérrel szereztek s tartottak számkra meg

Mikó-Ujfalu mellett emelkedik az *Olt* jobb partján egy magas kőszikla, melynek ormát hajdan *Vápa* vára koronázta. Utunk itt elvált az *Olt* völgyétől és a *Murgó* alatt, *Baroth* felé kanyarodtunk, hová a *Hargita* erdős hegyei között elvezető ösvényen az alkonyi szürkület homályában érkezünk meg.

Barabás kántor uram künt ült a kapu előtt levő „patkán”, s mint meglátta kis karavánunkat, mintha tudta volna, hogy hozzá fogunk szállani, fölállt és előnkbe jött. Erre, itt lakom — mondá a jó öreg s mintha mindenikünket ismert volna, oly szívosséggel vezetett be tágas portájára.

Anyjuk — kiált be a konyhában a vacsora körül sürgölődő nejehez — megérkeztek a vándor fecskék, készíts számukra „*orjával*” — „*kaszáslevelet*”, te meg futka tégy be a „*lerbe*” egy „*szakájtó*” „*pityokát*” az majd jó lesz rá „*nyomtatéknak*”. Joska, te meg a csür földjére abból a tegnapelőtt hazahozott „*sarjuból*” jó vastagon tereges le, abban majd pompásan kipihenhetik magukat fáradt deákjaink. Ti pedig gyerekek „*jertek*” velem a kertbe, ott majd a „*filegoriában*” elbeszéljük az időt a vacsoráig.

Kikérdezett a jó öreg, hogy ki, hová jár, hogy tanul, hány czipót kap? Azután elbeszélte az ő deákori élményeit, a mit mi magunkba szívunk, mint a méh az édes mézet. Tapasztalt ember elbeszélése — tudtuk már akkor is — féltudomány, a mi az élet útjain sok oly tanácsot ad, a mit a tudós bölcsék a könyvekből kifeledek.

Kész a vacsora gyerekek — hangzik a házi asszony hívó szava.

Az éhes had gyorsan végzett a pompás vacsorával, melynek nyomtatéka a ropogósra megsült pityoka vala.

Bort, nem kaptok gyerekek, mert az nem gyereknek való, hanem itt van ez a *korondi* korsó (abban áll legjobban a borvíz) tele *biborczfalvi* borvízzel ez egészséges ital s nem is árt meg.

(Folyt köv.)

Közgazdaság.

A magyar agrár-szocializmus és az örökbérlés.

— Irta: **Bartha Mór.** —

(Folytatás.)

11.

Most a magyar agrár-szocializmusnak nem úgy kell gondolkodnia önérdéke, önmagából kiinduló előreviteléről, hogy kivülről, a hazátlan nemzetközi szocializmustól kérjen, vagy fogadjon el inspirációt. Hiszen neki magának saját jelenében, erejében, — a földbirtokosok tapasztalt humanizmusában — 1848. jobbágy felszabadítás, — kiktől e tekintetben a jövőben is lehet áldozat készséget várnia; az ország törvényhozó házában iránta mutakozó kedvező hangulatában, az alkotmány minél tágabbá s áldásosabbá minél többek befogadására alkalmasabbá tételére néző kormányzási köztörekvésben; sőt magának a magyar földnek a mezőmunkások életezeljének megfelelő voltában, mely a földművelés minél sikeresebbé tételére, a termelő munkát megjutalmazó eredmény elismerése, a világ bármi országának földjénél hálásabb stb. stb. — annyi ösztönző, ösztönző és kedvező körülmény van, amik arra utalják és képessé is teszik a magyar mezőgazdasági munkást, hogy nem

kell néznie ihletért, a külföldi, — nem is mezőgazdasági szocializmusra, annak nem magyar természetből kelő, — sőt e hazai viszonyokkal merőben ismeretlen jelenségeire, erőszakoskodásaira; a mikkel mint nemes czélhoz illetlenekkel, épen veszélyeztetné a czél elérését; mert ezek az emberileg és keresztényileg érző lelkekben megbotránkozást szülnek; osztályok és hatalmi rendszerben pedig, miknek erőszakos feladására és megsemmisítésére törnek, védelmi tekintetből is még erősebb osztály — elfalazásra, merev elzárkózásra, sőt visszatorlásra vezetnek. Az ily eszközök, miként a világesemények logikája mutatja, nem javították meg, hanem még rosszabbra tették az elnyomottak helyzetét. *A féktelen szabadságot* — francia forradalom — még mindig ridegebb zsarnokság — restarutáció — mely utána lépett, fékezte meg; mikor ellenben a türelmes, kitartó, becsületes munka, zajtalanul is nagy eredményre jutott. — „Gutta cavat lapidem.” *A szabadságot*, melyhez minden embernek joga van, melynek mi aránylag már jó részét élvezzük, mely a társadalmi viszonyok javítását magában hordja, nem szabad és nem is esélyes dolog, erőszakkal meggyalázni, veszélyeztetni. Nem!... En nem is hiszem, hogy a magyar agrár-szocializmus valaha Hódol és Nobiling német király-gyilkos merénylők, vagy ama francia köztársasági elnök-gyilkos, Caserio példáján lelkesüljön, vagy a nemzetközi szocialisták új gyilkos eszközeit — bombát, petroléumot — vegye alkalmazásba, igazi borzalmat és utálatot kellő demonstrálására. Az ily mód nem megnyerné, hanem elfordítaná, vagy épen megtorlásra sarkalná a hatalom birtokában levő, uralkodó osztályokat. Az agrár-szocialisták azzal, ha kezökbe az erőszakoskodás fegyverét vennék, nem előre, hanem visszafelé mozdítják ügyüket. Az a fegyver kezökben öngyilkos fegyver lenne!

Az agrár-szocializmus kérdésének szerencsés megoldására nézve fontos tényezőnek tartom a kereszténység elveinek bele oltását, az ennek nemesítő szellemétől való át — meg áthatást. Ez a keresztény szocializmus segélyre jövése.

De a keresztényen lelkészeknek, ha ugyan ezt a tiszteletes nevet méltatlanul nem viselik, — nem úgy kell a szocializmust áthatni, a mint azt egyes főbbjeik, vagy épen legfőbbjei elszórt, kommunisztikus nyilatkozataiból, — de ezzel ellenkezőleg a világi kényelmet, a dusan lakozást, a hatalmi állást s a nagy vagyont birtokló helyzetük megtartására való — ultramontan — szövetkezetek egész tendenciájából, mai napság általán és különösen ami Magyarországon is fájdalmasan és megbotránkozással szemléljük. Mert az nem segít a szegény szenvedők, — legközelebb ami mezőgazdasági munkásaink helyzetén, legfőkébb a most érzett testi sikertelen munka miatt alárendelt helyzetük helyett, melyben azonban még bírnak szabad, önrendelkezési, — egyéni joggal, mely jövőjük megjavítására kiindulási pontul szolgálhat: *a papi uradalom lelki rabszolgaságába kerülésének vissza*, amiből aztán, igazán csak a földi siralmas élet után reménylett mennyországára apellálhatnának, a hol azonban nyert pere az elsatnyult léleknek még kevésbé lehetne, — tudva azt, hogy „üdvösséget csak az ember nyerhet, a ki azt önmaga keresi” — Mát. 6: 33. — nem pedig; „aki csak áll, nézvé menyibe” — Csel. 1: 11 —; de még az sem ugyan, a ki munkás hit nélkül a „törvénynek — czeremóniák — cselekedeteiből várja üdvözlését” — Gal. 2: 16 —; „mert nem veszük a szolgálatnak lelkét a félelemre, hanem a hűség lelkét, ki által kiáltjuk: *Abba! azaz szerelmes atya*” — Rom. 8: 15.

(Folyt. köv.)

Érték-tözsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részv.-társaság” közlése. 1897. ápr. hó 23-án.

Allamadóság :			
Magyar aranyjárdék 4%.	—	121.50	122.—
„ vasuti beruházásiköt. 4 $\frac{1}{2}$ %.	—	122.50	123.50
„ koronajárdék 4%.	—	99.—	99.40
„ regále vált. köt. 4 $\frac{1}{2}$ %.	—	100.25	101.25
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	122.50	123.—
Egységes államkötvény 4 $\frac{1}{2}$ %.	—	100.50	101.—
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	137.—	138.—
Részvények :			
Magyar hitelbank részvény	—	376.75	377.—
Osztrák hitelbank részvény	—	344.30	344.50
Magyaripar-és keresk. bank. r.	—	99.90	100.50
Sorsjegyek :			
Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	—	122.—	123.—
„ 3-os	—	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	117.—	118.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	10.70	11.20
Osztrák „ „	—	20.50	21.50
Olasz „ „	—	12.50	13.—
Bazilika sorsjegy	—	6.75	7.25
Jó-szív „	—	4.—	4.40
Pénzemek :			
Cs. és kir. arany	—	5.63	5.69
20 markás arany	—	11.72	11.76
20 frankos arany	—	9.53	9.56
1 Sovereigns	—	11.96	12.—
Debr. I-só tkptr. 4 $\frac{1}{2}$ %-os zl.	—	99.—	99.50

Debreczeni piac.

Április 20. heti vásár.

Gabonavásár.

Buza, piacra hozatott 950 kgr. I. rendű 7.50, II r. 7.45, III r. 7.40.

Rozs, piacra hozatott 640 kgr. I. rendű 5.20, II r. 5.15, III r. 5.10.

Kétszeres, piacra hozatott 810 kgr. I. rendű 6.50, II. r. 6.45, III r. 6.40

Árpa, piacra hozatott 620 kgr. I. rendű 4.50, II r. 4.45, III r. 4.40.

Zab, piacra hozatott 580 kgr. I. rendű 5.60, II r. 5.55, III r. 5.50.

Tengeri, piacra hozatott 700 kgr. ó-tengeri I. rendű —, II. r. —, III. r. —. — Uj tengeri I r. 3.80, II. 3.75 III. kr. 3.70.

Köles 5.—, 4.90, 4.80.

Köleskása 13.—, 12.50, 12.00.

Burgonya 2.— 1.80 1.70

Piaczi árucikkék:

Kilonként: Árpakása 14 32 kr. aszaltszilva 28 kr., asztali dara 16 kr. burgonya 3 kr., borsó szepességi 18 kr., szatmári 20 kr., bab fehér 12 kr., sárga 10 kr. disznó-zsir 68, cukor 44, irós-vaj — frt — kr., köleskása 15 kr., lencse szatmári 20 kr., szepességi 24 kr., liszt Nr. 1. 13 $\frac{1}{4}$ kr., Nr. 2. 13 kr., Nr. 12 $\frac{1}{2}$ kr., Nr. 4. 12 kr., Nr. 5. 11 $\frac{1}{2}$ kr., Nr. 6. 11 kr., olvasztott vaj 80 kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr., rizskása 16—32 kr., szappan 22 kr., szalonna sós 60 kr., sótlan 60 kr., kávé 2, frt — kr.

100 kilonként: Bab fehér 12— bab sárga 10.00 burgonya 2.00, só darabos 10.50, só darált 12.00, d. zsir 60—62 frt, széna I. rendű 2.50, II. r. 2.00, III. r. 1.70, szalma I. r. 60 frt. II. r. 50, szalonna sós 56—58 frt, szalonna sótlan 58— frt, háj 60— frt, juh turó 68—, szappan 17.50 frt, aszalt szilva 16— frt, borsó 18.00 frt, lencse 20.00 frt, rizs 18 frt, pirszen 2.00, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén 1.80, árpakása 16.—.—24.

Allatvásár.

Egy pár hizott ökör — — — frt tehén 120—170 frt, hizott tehén bornyával 100—160 frt, fejős tehén bornya nélkül 120—140 frt, meddő tehén 75—120 frt, I. r. jármos ökör 300—370 frt. II. r. jármos ökör 250—300 frt, III. r. jármos

ökör 180—200 frt, tinó 100—140 frt, üsző 40—70 frt, rugott üsző bornyu 30—60 frt, ökörbornyu 30—60 frt. Egy pár anya birka báránystul 7.19, egy pár magyar juh 16.18, egy pár ürü birka 14.50.16, egy db. bika 100—150, egy db. igás jó ló 140—260.

Ló felhajtató 820 db., elkelt 380 db Marha felhajtató 780 db., elkelt 400 db Sertés felhajtató 1250 db., elkelt 800 db Sovány 6—12 hónapos 30—50 frt. egy éves—másfél éves 50—75 frt. Másfél éves—kétéves 75—90 frt. Öreg sovány 90—100frt. 3—4 hónapos malacz páronként —.— frt. Kövér kilója 48—54, kr. Rendes élet 45 kiló levonás és 4% Uj szalonna 56—58 frt., Juh és birka felhajtató —.— db. elkelt —.— db.

Husárak: Marhahus 36, 40, 44, 48, 50, 52 54, 56, 60 kr. Borneyuhus 48—56 kr. Sertéshus 40—48, 50, 60—64 kr. Juhhus —. kr.

Tüzifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.00 kr., fafelvágás 2.40 frt, beszállítása 1.20 kr.

Debreczeni városi színház.

Folyószám 208.

Bérlet 155. sz.

Szombaton, 1897. április hó 24-én,

másodszor :

Keresd a szived.

Színmű 4 felv.

„A köszivü ember fia” című regénye után irta: Jókai Mór.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Ifj. Gily Ede.

Nyilttér.

A Müncheni Löwenbräu sörfőzde r.-t. főraktára.

Van szerencsém a nagyérdemű vidéki közönségnek b. tudomására adni, hogy a világhírű Löwenbräu sörfőzde vezérképviselőségét Magyarország részére átvettem és egy szakszerű

sör-raktárt

rendeztem be,

honnán a szóban levő sört, bármely irányban nemcsak kis és nagy hordókban szállítom, hanem 20., 30., 40., 50 kis vagy nagy (pezsgős) palaczkok elszállításához czélszerű ládák is allanak rendelkezésemre.

Kiváló tisztelettel

Förster Konrad

nagyvendéglős,

Budapest, Váci-körút 68.

783. ki.
1897.

Hirdetmény.

Nádudvar község határában folyó évi ápril hó 12-én egy 4 éves pej, nyeregteréses, b. cz. M. bélyegű, 30 frtra értékelt kanca ló fogatott fel gazdátlanul s vétetett őrizet alá. A mennyiben igazolt tulajdonosa nem jelentkeznék,

folyó évi május hó 5-én

nyilvános árverésen Nádudvar község-házánál el fog adatni.

Nádudvar, 1897. ápril hó 20.

384—1—1

Előjáróság.

Sziv-utca

2004. szám alatt
egy négy szobás lakás
pinczehelyiségekkel
május 1-től kiadó.

Értekezhetni az ott lakó tulajdonossal.

386 3-1

254.

Az „**ISTVÁN**“ gőzmalom társulat
örleményeinek

ÁRJEYZÉKE
saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű	14.60
B. " " apró szemű	13.80
0. Királyliszt	13.80
1. Lángliszt kivonat	13.40
2. Elsőrendű zsemlyelisztt	13.—
3. Zsemlyelisztt	12.60
4. Elsőrendű kenyérlisztt	12.40
5. Közép kenyérlisztt	12.—
6. Kenyérlisztt	11.40
7. Barna kenyérlisztt	10.—
8. Takarmányliszt	5.60
11. Finom korpa zsákkal	3.60
11. " " zsák nélkül	3.40
12. Durva korpa zsákkal	3.80
12. " " zsák nélkül	3.60
Csirke buza zsák nélkül	3.—
A zsákok súlytartalma — teljsúlyt tiszta súlynak véve.	
A. B. 0—6 számig	85 kiló
7. és 8. szám	70 "
11. 12.	50 "
Debreczen, 1897. április 23.	385—2—1

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

Az **ESZÉKI SPITZER-KENŐCS**

és az **Eszéki SALVATOR-SZAPPAN.**

Valódi minőségben csakis mint eddig, ezental is

ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban

készül és megrendelhető.

Szeplőket
és
májfoltokat
valamint az összes
bőrtisztítálatlan-
ságokat
biztosan eltávolít.

1 tégely valódi Spitzer-kenőcs	35 kr.
1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz	40 kr.
1 drb. valódi Salvator-szappan	50 kr.
1 doboz valódi lyoni rizspor 3 szinben	50 kr. és 1 frt.
1 tégely kézpaszta	60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kériük a t. közönség csakis **DIENES-féle** eszéki kenőcsöt és szappant kérni. 353—12—3

Millenniumi kiállításon kitüntetve „**Jó munkáért**“

NYÁRI JÓZSEF és FIAI

Budapest,

VI. Podmaniczky-utca 43.

Debreczen,

Nagytemplom előtti tér, kereskedelmi akadémia mellett.

Festésre és vegyimosásra

felvállalnak a **legjutányosab áron** mindenféle szinehagyott **férfi-, női- és gyermekruhákat**, csipkét, szőnyegeket és butorszüveteket, **kézimunkákat**, keztükét és mindentéle **függönyöket** stb. 329—10—10

Női toillettek egészben festetnek és csak az átalakításra szánt ruhát kell felbontani.

Férfi ruhák egészben festetnek.

Vagyileg mosva és tisztítva mindenféle ruha egészben **felbontatlan állapotban** lesz.

Festésünk **szintartó és nem fog**, vagyileg mosott és tisztított tárgyak a szövet minősége szerint **megújítva**, azonnal használható állapotban adatkak vissza.

Gyászra szánt ruhák haladéktalanul festetnek feketére.

Vidéki (postai) megbízásokat egyenesen gyárunkhoz **Tiszafüredre** kérjük küldeni.

Nagyvárad,

főut, Orsolya-zárda mellett.

Eger,

Dobó-tér.

Gyűjtőtelepek az ország több részében.

PSERHOFER J. vértisztító labdaccai,

azelőtt „**általános labdacso**“ név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerekből készített nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszereit ajánlottak minden oly bajknál, melyek a **rossz emésztésből** és székrekedésből erednek, mint epe-zavarok, májbajok, köhika, vértelulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságukról ferre kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásokat stb. Ezen vértisztító labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legesékélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők. — A számtalan hálaíratból, melyet a labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csak a néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án.
Tisztelt Pserhofer ur!
Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön fölülmulhatlan vértisztító labdacsoiból utánvéttel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdacsoi csodáhatásáért. Maradok teljes tisztelettel
Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.
Tekintetes ur!
Isten akarata volt, hogy az ön labdacsoi kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban megültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraműtő labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsoi engem is kötelelesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak. Kniße Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.
Mélyen tisztelt ur!
A legforróbb köszönetemet mondok ezenel Önnek 60 éves nagygeném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórásban, már életét is meguntta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.
Legfőbb tisztelettel
Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márczius 27-én.
Tekintetes ur!
Alulírott ismételen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsoi értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására öntezzenel felhatalmazom. Teljes tisztelettel
Hahn Ignác.

Götschdorf, Kolbach mellett, Szilázia, 1886. okt. 8-án.
T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy egy gyomorhajótól, mely engem 6 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsoi nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsoi csakis a Pserhofer J.-féle az „**arany birodalmi almához**“ címzett gyógyszerárban Bécsben, I., **Singerstrasse 15. sz. a.** készíttetnek valódi minőségben, s egy 15 szem labdacsoi tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentelen utánvételi küldésnél 1 frt 40 kr. Egy csomag-nál kevesebb nem küldetik el. Az összeg előbbeni beküldésnél (mi legjobban postautalványlyal eszközöltek) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsoi a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánóztatnak; ennek következtében kériük csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsoikat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással, fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös szinben van ellátva.

PSERHOFER J. gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel“
Bécs, I., Singerstrasse 15.

Vértisztító labdacsoi azelőtt „**általános labdacso**“ név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsoi csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsoi általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerekből készített nem volna található.

Raktár Budapesten: **Török Józsefnél (Király-utca 12).**

Bernhardi alpesi-fű liqueur Bernhard W. O.-tól
Bregenzben Egész üveg 2 frt 60 kr., fél üveg 1 frt 40 kr., negyed üveg 76 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és hatás legjobbnak minden köszvényes és csúszos bajok, u. m.: gerinczagybantalom, tagszagatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, ízfájás, fülzagyatás stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-tól. Evek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelenczével 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól. Utás és böknel, mérges daragatoknál, ujjakancz, sebes vagy gyuladt mell vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fiaker-por, hurut, rekedtség és köhögés ellen. 1 doboz 35 kr., bérmentve 60 kr.

Ferencz-pálinka sóval vagy só nélkül. 1 üveg 70 kr.

Fagybalzsam, Pserhofer J.-tól. Sok év óta a legjobbnak elismerve és mindenütt sebes, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 Kőcsig 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv, egy ált. ismert kit. háziszere hurut, rekedtség, göröcs köhögés stb. ellen. 1 üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia, (prágai esőpek), megrontás és mindennemű altesti bajok elleni kit. háziszere, 1 üveg 22 kr., 2 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-tól. Kitűnő háziszere a rossz emésztés minden következményei, u. m.: ízfájás, szédülés, gyomorgöröcs, gyomorhív, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Angol csodabalsam, egy üveg 50 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megizzadást s az általa képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábalt és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr., bérmentve 75 kr.

Golyva-balsam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr., bérmentve 55 kr.

„Stoll“-féle Kolapraeparatumok, kitűnő szer gyomor- és béltelenségnek, az idegek erősítésére 1 liter Kola-elixir vagy bor 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr., negyed liter 85 kr.

Kola-elixir vagy bor, üvegekben dbkint 5 frt 60 kr., 3 frt, 1 frt 60 kr.

Mia-Poko, kitűnő szer egyoldalú fejfájás, fogfájás, rheumatizmus stb. ellen. 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdett összes bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetők. **Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltenek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.** Bérmentve csakis az esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös szinben van ellátva.